

UCHWAŁA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 27 lipca 1991 r.

w sprawie aktualnej sytuacji gospodarczej oraz kierunków polityki gospodarczej w 1991 r.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej docenia rezultat dotychczasowej polityki gospodarczej Rządu: zmniejszenie kolejek i braków na rynku, wprowadzenie wymiennalnego pieniądza, zaawansowanie w budowie prawnej i instytucjonalnej infrastruktury gospodarki rynkowej, zasadniczą poprawę systemu cen niezbędną dla podejmowania poprawnych decyzji, zapoczątkowanie przemian własnościowych.

Pozytywnie należy ocenić działania Rządu w zakresie redukcji zadłużenia zagranicznego.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej stwierdza jednak z wielkim zaniepokojeniem, że ostatnie miesiące przyniosły pogorszenie sytuacji gospodarczej. Pogłębił się spadek produkcji. Spadek dochodów budżetu państwa uniemożliwia finansowanie nawet najniezbędniejszych potrzeb państwa. Sytuacja materialna społeczeństwa, przede wszystkim pracowników sektora państwowego i rolników, pozostaje bardzo trudna.

Sejm ocenia, że stan obecny jest następstwem nie tylko obiektywnych zdarzeń zewnętrznych (szczególnie perturbacji w handlu z ZSRR), dostosowywania się przedsiębiorstw do nowych warunków ekonomicznych, ale również jest następstwem poważnych błędów w polityce Rządu. Nietrafne były założenia przyjęte przez Rząd przy opracowywaniu budżetu państwa. Nie doceniono trudnej sytuacji finansowej przedsiębiorstw. Prowadzono nadmiernie restrykcyjną politykę dochodową i pieniężno-kredytową. Brak było aktywnej polityki mikroekonomicznej, która mogłaby skutecznie wspomagać przekształcenia strukturalne i stymulować wzrost gospodarczy. Nie podjęto wystarczających działań dla wykorzystania przyznanych Polsce kredytów zagranicznych. Niedostateczne było przeciwdziałanie zjawiskom patologicznym, polegającym w szczególności na unikaniu obciążeń celnych i podatkowych. Brakowało szybkiej i elastycznej reakcji na pojawiające się zagrożenia.

Sejm uważa, że niezbędne jest wprowadzenie zakazu łączenia stanowisk państwowych z uczestniczeniem w spółkach i prowadzeniem działalności gospodarczej, w tym handlowej. Biorąc pod uwagę istnienie ostrego kryzysu gospodarczego, konieczne jest maksymalne oszczędzanie środków i zmniejszenie wydatków w urzędach państwowych.

Sejm ocenia, że potrzebne są energiczne działania zapobiegające dalszemu pogarszaniu się sytuacji gospodarczej.

Sejm uznaje, że zwalczanie recesji i groźby załamania budżetu stać się powinno priorytetowym celem polityki gospodarczej państwa.

Szczególne znaczenie mieć będą działania zapobiegające masowej upadłości dużych przedsiębiorstw państwowych, co nie powinno oznaczać ratowania najgorszych z nich za wszelką cenę. Wymaga to działań doraźnych, ale także możliwie szybkiego tworzenia warunków równoprawnego działania przedsiębiorstw należących do wszystkich sektorów własnościowych.

Zmiany te nie mogą i nie powinny hamować rzeczywistych przekształceń własnościowych w polskiej gospodarce. Proces ten powinien realizować się możliwie szybko, m.in. na drodze sprzedaży majątku przedsiębiorstw państwowych według cen rynkowych. Wartość sprzedawanego majątku musi być jednak dostosowana do realnie określonych rozmiarów popytu.

Sprzedaż majątku państwowego musi być oparta o jasne zasady finansowe, tak by nie istniała możliwość powstania nadużyć.

Zdaniem Sejmu przedłożony przez Rząd zarys programu restrukturyzacji gospodarki zapowiada szereg działań, których realizacja może sprzyjać pożądanym procesom gospodarczym. Zapowiedź podjęcia aktywnej polityki mikroekonomicznej stanowi realizację sugestii wielokrotnie postulowanej przez Sejm. Stwierdzamy jednak, że program działań mikroekonomicznych nie został konkretnie sformułowany.

Za celowy uznać należy zamiar określenia ścisłego programu prywatyzacji, Rząd powinien jednak dokonać rachunku symulacyjnego kosztów prywatyzacji i jej rozkładu czasowego.

Sejm uważa, że dla zahamowania negatywnych procesów gospodarczych celowe jest podjęcie m.in. następujących działań:

- 1) Sytuacja dużych przedsiębiorstw zagrożonych upadłością powinna być poddana szczegółowej analizie. Niezbędna jest ocena długookresowych skutków ewentualnych upadłości tych przedsiębiorstw. Należy rozważyć możliwość konwersji zadłużenia, a w skrajnych przypadkach nawet jego warunkowego umorzenia.

- 2) Konieczne jest podjęcie działań zmierzających do ożywienia procesów inwestycyjnych (zarówno inwestycji przedsiębiorstw, jak i ludności). W trybie pilnym opracowany powinien być program wykorzystania przyznaných kredytów zagranicznych oraz dążyć należy do ożywienia krajowego kredytu inwestycyjnego. Rozważyć także należy wszelkie możliwości podtrzymania eksportu do ZSRR, w tym celowość udzielenia wsparcia kredytowego.
- 3) Przedsiębiorstwom państwowym stworzone powinny być możliwości przekazywania trwale nie wykorzystywanego majątku i odpowiedniego zmniejszenia obciążeń z tytułu dywidendy. Niezbędne jest także stopniowe zmniejszanie historycznie narosłych obciążeń przedsiębiorstw państwowych wydatkami socjalno-bytowymi.
- 4) W obecnej sytuacji niezbędne jest selektywne zwiększenie stawek celnych na importowane artykuły konsumpcyjne, szczególnie na wysoko standardowe dobra trwałego użytku.
- 5) Podstawowym warunkiem poprawy sytuacji w rolnictwie jest przełamanie ogólnej recesji w gospodarce i zwiększenie tą drogą popytu na produkty żywnościowe. Działania przełamujące recesję powinny być wsparte świadomą i stopniowo zmienianą polityką kontyngentów importowych i ceł, pozwalającą na ochronę krajowej produkcji rolnej w stopniu odpowiednim do możliwości dostosowawczych polskiego rolnictwa.
- 6) Niezbędne jest wprowadzenie systemu centralnych zakupów rządowych, przede wszystkim na produkty używane w szerokim zakresie w sferze budżetowej. Zamówienia te powinny być realizowane w trybie przetargów.
- 7) Rygory podatku od wzrostu wynagrodzeń powinny być stopniowo i ostrożnie łagodzone. W szczególności wysokość progów podatkowych powinna być zmniejszona, a współczynnik indeksacji nieznacznie zwiększony. W związku z tym należy rozszerzyć obowiązkowy zakres powiadamiania izb skarbowych przez producentów o podwyżkach cen.
- 8) Należy zmodyfikować zasady udzielania pomocy dla ludzi pozostających bez pracy. Pomocą taką powinna być objęta również ludność rolnicza. Nacisk powinien być położony na rozszerzenie możliwości zatrudniania przy różnego rodzaju robotach publicznych. Jednocześnie należy określić warunki, w których odmowa podjęcia robót publicznych mogłaby być podstawą do zawieszenia zasiłku.
- 9) Niezbędne jest pilne opracowanie i wdrożenie koncepcji restrukturyzacji regionów o wysokim stopniu zagrożenia bezrobociem strukturalnym. Niezbędna jest aktywna polityka informacyjna Rządu wspierająca proces przekształceń polskiej gospodarki.

Marszałek Sejmu: w z. *T. Fiszbach*